

מכון ירושלים לחקר שווקים:

הטלוויזיה הציבורית תמשיך לקרוס

לדברי "מכון ירושלים לחקר שווקים", אשר בחן את השידורים הציבוריים בישראל ובמדינות שונות, הרפורמה האמורה להציל את רשות השידור לא תפתור את בעיותיה.

בנייר עמדה שפורסם היום, 14.3, קובע המכון, שהציבור העביר ב-2009 באגרות טלוויזיה כ-425 מיליון ש"ח לרשות. למרות שבשעות שיא, הערוץ הטלוויזיוני הציבורי זוכה לפחות מ-5% צפייה. ערוץ 10 משיג אחוזי צפייה כמעט כפולים. בעוד שערוץ 10 מעסיק כ-400 עובדים, רשות השידור מעסיק כ-1900 (מספר זה הנו לרשות כולה), כאשר גם בשנים האחרונות של המשבר, מאז 2002, מצבת כוח האדם ברשות עלה ב-10%.

"לא רשות השידור זקוקה להגנת הממשלה מפני הציבור, שברובו אינו מעוניין בה, אלא הציבור הוא שזקוק להגנת הממשלה מפני רשות השידור", כותב ירדן גזית, מנתח מדיניות במכון ירושלים לחקר שווקים.

על פי המכון, הירידה בשיעורי הצפייה בערוצים הציבוריים היא תופעה בינלאומית הקשורה לתחרות מוגברת ושינויים טכנולוגיים ולא למדיניות ממשלתית כזו או אחרת (איטליה היא היוצאת מכלל זה). המשבר בישראל נגרם מאותן סיבות אשר גרמו למשברים דומים בחו"ל: ברשויות שידור קשיחות בירוקרטית וקשיחות במבנה ההוצאות (בישראל, 85% מהוצאות הטלוויזיה הן קשוחות), חוסר יכולת להתאים לתנאי השוק, ופוליטיזציה. בעבר, הערוץ הראשון היה מונופול בשידורי טלוויזיה. היום אין לו ברירה אלא ללכת לאיבוד בין מאות הערוצים המוצעים לצופים.

בעבר נטען, שיש לקיים ערוץ טלוויזיה ציבורי משום שיש לספק טלוויזיה לאוכלוסיות חלשות. המכון מציין, שכדאי לקיים דיון, האם ראוי שממשלה תספק "קרקסים" בנוסף ללהם לציבור המצביעים. אולם, קובע המכון, היום ניתן לקלוט את ערוצי 2 ו-10 מכל מקלט טלוויזיה ואין כבר צורך בערוץ ממשלתי. בעבר נטען גם, שהערוץ הממשלתי אמור לספק תכניות איכות לעומת ערוצים מסחריים. אולם, מראה המכון, הממשלה מחייבת את "הוט" ו"יס" להקדיש 8% מהכנסותיהן להפקות מקור. בשנת 2008 השקיעו 2 הזכייניות ביחד 268 מיליון ש"ח בהפקות מקור, בעוד שהערוץ הראשון, המחויב על פי חוק להקדיש 36% מהכנסותיו להפקות מקור, השקיע בשנת 2008 רק כ-9 מיליון ש"ח (כ-2% מתקציב רשות השידור).

המכון מסיק, ש"ייתכן שהערוץ הראשון מסוגל להיות יעיל ורווחי. אולם אין לצפות לשינוי זה, כל עוד הוא נתמך על ידי משלמי המסים והאגרות בעל כורחם. לערוץ ארכיון עשיר, וצוותי הפקה מיומנים, עם כוח אדם מוכשר ושחקנים מוכרים. יתרונות אלה הם משאת נפשם של כל מיזם תקשורת מתחיל. אולם כל עוד הערוץ והרשות ממומנים מכספים אשר לא מרוויחים ביושר אלא בלחץ ציבורי או פוליטי, התוצאות לא יהיו לטובת הציבור המשלם את המחיר".

המכון ממליץ לאפשר לערוץ להתנהל על בסיס עסקי ללא תשלומי חובה ותקציבים ממשלתיים, וכן לגייס תרומות מהציבור כפי שנעשה בחו"ל. תרומות אלה לא ייתנו לערוץ המשדר תכניות אשר אפשר לראותן בערוצי 2 ו-10, ואם כן, הערוץ הראשון יאלץ לשדר תכניות איכותיות בתחומים שונים", קובע המכון.

יש לציין שרשות השידור כוללת תחנות טלוויזיה ורדיו, ובנוסף, השידור הציבורי במובן של שידור הממומן ישירות על ידי הציבור או המדינה אינו מוגבל לרשות השידור. הטלוויזיה החינוכית משדרת בערוצי הרשות ובערוצים מסחריים. גלי צה"ל וגלגל"צ ממומנות מתקציב משרד הביטחון. ערוץ הכנסת ממומן באמצעות תקציב הכנסת. גם אם הערוץ הראשון ייסגר לגמרי, שידורים ציבוריים עומדים לרשותו של הציבור.